

KAPITTEL II

RITUAL FOR DÅP AV ETT BARN

MOTTAGELSESRITUS

72. Når det lar seg gjøre, feires dåpen på en søndag, den dag da Kirken feirer påskemysteriet. Dåpen bør holdes som en felles feiring for alle nyfødte, og med bred og aktiv deltagelse av de troende, i det minste av barnets nærmeste, venner og naboer.

73. Det er fars og mors oppgave, ledsaget av fadderen (fadderne), å presentere barnet for Kirken til dåpen.

74. Mens de troende, om ønskelig, synger en egnet salme eller hymne, går celebrerende prest eller diakon sammen med medhjelperne til kirkedøren eller til den del av kirken hvor foreldrene og fadderen (fadderne) er forsamlet med dåpsbarnet (*uten* dåpsdrakt, jf. nr. 99). Celebranten er iført alba – eller korskjorte – og stola, eventuelt også korkåpe, i festfarger.

75. Celebranten hilser dem som er tilstede, særlig foreldrene og fadderen (fadderne). Han minner dem med noen få ord om den glede foreldrene har mottatt barnet med. Det er en gave fra Gud, kilden til alt liv. Han vil nå skjenke barnet sitt liv.

76. Celebranten spør først foreldrene om barnets navn.

Celebranten: Hvilket navn vil dere gi deres barn?
(**eller:** Hvilket navn har dere gitt deres barn?)

Foreldrene: N.

Celebranten: Hva ber dere Guds Kirke om for N.?

Foreldrene: Dåpen.

Celebranten kan bruke andre ord i dialogen.

Det første svar kan gis av en annen person dersom denne har rett til å gi navn i henhold til lokal sedvane.

I det andre svaret kan foreldrene også bruke andre ord, f.eks.: Troen **eller** Kristi nåde **eller** Opptagelse i Kirken **eller** Det evige liv.

77. Etter dette taler celebranten til foreldrene med disse eller lignende ord:

Når dere ber om dåpen for deres barn, er dere da klar over hvilke plikter dette innebærer: at dere oppdrar det i troen så det lærer å holde Guds bud og elske ham og sin neste slik Kristus har lært oss?

Foreldrene: Ja, det er vi.

78. Deretter henvender celebranten seg til fadderen (fadderne) med disse eller lignende ord:

Er du (dere) rede til å hjelpe barnets foreldre i deres oppdrag?

Fadderen (fadderne): Ja, det er jeg (vi).

79. Deretter fortsetter celebranten, idet han sier:

N., stor er gleden i Guds Kirke over å ta imot deg. I Kirkens navn tegner jeg deg med korsets tegn; og etter meg vil også dine foreldre (og fadder **eller** og faddere) tegne deg med det samme Kristi, Frelserens tegn.

Og han tegner barnet med korsets tegn på pannen uten å si noe. Så oppfordrer han foreldrene – og dersom det synes hensiktsmessig, også fadderen (fadderne) – til å gjøre det samme.

80. Celebranten oppfordrer foreldrene, fadderen (fadderne) og de øvrige tilstedeværende til å delta i feiringen av ordets gudstjeneste. Dersom omstendighetene tillater det, går man i prosesjon med sang, f.eks. Sal 85,7.8.9ab, til stedet for ordets gudstjeneste.

ORDETS GUDSTJENESTE

Bibellesninger og homilie

81. En eller to av de følgende tekster leses. Dersom det synes hensiktsmessig, sitter alle.

Matt 28,18–20 (nr. 205): «Gjør alle folkeslag til disipler: Døp dem til Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn.»

Mark 1,9–11 (nr. 206): «Da Jesus var blitt døpt, så han Ånden komme ned over seg.»

Mark 10,13–16 (nr. 207): «La de små barn komme til meg.»

Joh 3,1–6 (nr. 209): «Den som ikke blir født av vann og Ånd, kan ikke komme inn i Guds rike.»

Også tekstene som finnes i nr. 186–194 og 204–215, kan velges, eller andre som samsvarer med foreldrenes ønske eller som er til gagn for dem.

Mellom lesningene kan de responsoriesalmer og vers som foreslås i nr. 195–203, synges.

82. Etter lesningen holder celebranten en kort homilie som belyser det som er lest, slik at de fremmøtte ledes til en dypere forståelse av dåpens mysterium og tar inn over seg den oppgave som følger av dåpen, særlig for foreldrene og fadderne.

83. Etter homilien eller litaniet (dvs. de troendes forbønn), eller under selve litaniet, anbefales det en tid for stillhet der alle på oppfordring av celebranten ber i sitt hjerte. Dersom situasjonen tilsier det, følger en egnet sang, f.eks. valgt blant dem som angis i nr. 225–245.5.

De troendes forbønn

84. Deretter holdes de troendes forbønn:

Celebranten: Kjære brødre og søstre! La oss påkalle vår Herre Jesu Kristi barmhjertighet for dette barn som skal motta dåpens nåde, for dets foreldre og faddere, og for alle døpte.

Lektor: At du i lyset fra din døds og oppstandelses guddommelige mysterium, nådig vil gjenføde dette barn ved dåpen og innlemme det i din hellige Kirke:

Alle: Vi ber deg, hør vår bønn.

Lektor: At du ved dåpen og konfirmasjonen, nådig vil gjøre det til en trofast disippel og et vitne om ditt Evangelium:

Alle: Vi ber deg, hør vår bønn.

Lektor: At du nådig vil lede det slik at det ved et hellig liv når frem til himmelrikets gleder:

Alle: Vi ber deg, hør vår bønn.

Lektor: At du nådig vil gjøre foreldrene og fadderne til et troens lysende eksempel for dette barn:

Alle: Vi ber deg, hør vår bønn.

Lektor: At du nådig alltid vil bevare barnets familie i din kjærlighet:

Alle: Vi ber deg, hør vår bønn.

Lektor: At du fornyer dåpens nåde i oss alle:

Alle: Vi ber deg, hør vår bønn.

Andre formularer etter fritt valg, nr. 217–220.

85. Så oppfordrer celebranten de tilstedeværende til å påkalle de hellige:

Hellige Maria, Guds Mor,	be for oss.
Hellige Johannes Døperen,	be for oss.
Hellige Josef,	be for oss.
Hellige Peter og Paulus,	be for oss.

Her er det anledning til å tilføye navn på andre helgener, særlig barnets, kirkens eller stedets vernehelgener. Deretter avsluttes det med:

Alle Guds hellige menn og kvinner, be for oss.

Eksorsismebønn og salving før dåpen

86. Når påkallelsene er fullført, sier celebranten:

Allmektige evige Gud,
du som sendte din Sønn til verden
for å fordrive Satans, den onde ånds makt fra oss,
rive mennesket ut av mørket
og føre det inn i lyset, i ditt underfulle rike:
Ydmykt ber vi deg,
løs dette barn fra arvesyndens plett,
gjør det til et tempel for din majestet,
og la i din godhet Den Hellige Ånd bo i det.
Ved Kristus, vår Herre.

Alle: Amen.

Annet formular for eksorsismebønnen etter fritt valg, nr. 221.

87. Celebranten fortsetter:

Kristi, Frelserens kraft styrke deg.
Til tegn på dét salver vi deg med frelsens olje,
ved ham Kristus, vår Herre,
han som lever og råder fra evighet til evighet.

Alle: Amen.

Celebranten salver barnet på brystet med katekumenolje.

[88. Bortfalt, jf. nr. 31.6.]

89. Deretter går de til baptisteriet eller – om det er hensiktsmessig – til koret dersom dåpen feires der.

FEIRING AV DÅPEN

90. Når de har kommet frem til døpefonten, minner celebranten kort de tilstedeværende om Guds underfulle frelsesplan, han som ved vann ville helliggjøre menneskets sjel og legeme.

Dette kan celebranten gjøre med disse eller lignende ord:

Høyt elskede brødre og søstre! La oss be om at Herren, den allmektige Gud, vil skjenke dette barn det nye liv ved vann og Den Hellige Ånd.

Eller:

Høyt elskede brødre og søstre! Dere vet hvordan Gud i sin nåde skjenker de troende sitt liv i overflod ved vannets sakrament. La oss derfor rette vårt sinn mot ham og med ett hjerte be om at han fra denne kilde utgyter sin nåde over dette barn som er utvalgt til dåp.

Velsignelse og påkallelse over dåpsvannet

91. Utenom påsketiden fremfører celebranten deretter følgende velsignelse vendt mot døpefonten:

Gud, i din usynlige makt
virker du store undergjerninger ved sakramentenes tegn,
og på mangfoldig vis
lot du vannet du skapte, innvarsle dåpens nåde;

Gud, da verden ble til, svevet din Ånd over vannene,
slik at vannets natur alt dengang
kunne få kraft til å helliggjøre;

Gud, du har i syndfloden gitt et tegn på gjenfødselen,
slik at det ene og samme elements mysterium
skulle gjøre ende på lastene og bli dydenes opphav;

Gud, du lot Abrahams barn
 gå tørrskodd gjennom Det røde hav,
 slik at de, løst fra Faraos åk,
 skulle være et bilde på det døyte folk;

Gud, du lot din Sønn døpes av Johannes i Jordans vann
 og bli salvet av Den Hellige Ånd.
 Da han hang på korset,
 lot han vann rinne ut sammen med blodet fra sin side,
 og etter sin oppstandelse befalte han disiplene:
 «Gå ut og lær alle folkeslag:
 Døp dem i Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn.»

Sehen til din Kirke,
 og åpne for henne dåpens kilde.
 Måtte dette vann gjennom Den Hellige Ånds kraft
 formidle din enbårne Sønns nåde,
 slik at mennesket, formet i ditt bilde,
 og tvettet rent fra alle det gamle menneskes urenheter
 ved dåpens sakrament, får gjenoppstå til en ny barndom
 ved vann og Den Hellige Ånd.

Celebranten berører vannet med høyre hånd og fortsetter:

Vi ber deg, Herre,
 la Den Hellige Ånds kraft ved din Sønn
 stige ned i denne kildes vann,
 slik at alle som er begravet med Kristus ved dåpen til døden,
 må gjenoppstå til livet med ham.
 Ved Kristus, vår Herre.

Alle: Amen.

92. Dersom man i påsketiden har dåpsvann som er vigslet i påskevigilien, holdes det velsignelse og påkallelse av Gud over dåpsvannet i henhold til de formularer som finnes i nr. 223.1 og 224.1, for at ikke dåpen skal mangle et element av takksigelse og bønn. I disse formularer må man ta hensyn til foreliggende tekstvariasjoner.

Forsakelse og trosbekjennelse

93. Celebranten taler til foreldrene og fadderne med disse ord:

Kjære foreldre og faddere! Ved dåpens sakrament skal barnet som dere har båret frem, av Guds kjærlighet ta imot det nye liv ved vann og Den Hellige Ånd. Dere har ansvar for å oppdra det i troen, så dette guddommelige liv kan beskyttes mot syndens påvirkning og vokse i det fra dag til dag.

Dersom dere da er rede til å påta dere denne oppgave, veiledet av troen og med deres egen dåp i minne, ber jeg dere forsake synden og bekjenne den tro på Jesus Kristus som er Kirkens tro, og som barnet døpes i.

94. Så spør celebranten foreldrene og fadderne om forsakelsen.

Celebranten:	Forsaker dere Satan?
Foreldrene og fadderne:	Ja, jeg forsaker.
Celebranten:	Og alle hans gjerninger?
Foreldrene og fadderne:	Ja, jeg forsaker.
Celebranten:	Og all hans prakt?
Foreldrene og fadderne:	Ja, jeg forsaker.

Eller:

Celebranten:	Forsaker dere synden, så dere kan leve i Guds barns frihet?
Foreldrene og fadderne:	Ja, jeg forsaker.

Celebranten:	Forsaker dere ondskapens forførelser, så synden ikke skal få makt over dere?
Foreldrene og fadderne:	Ja, jeg forsaker.
Celebranten:	Forsaker dere Satan, han som er syndens opphavsmann og fyrste?
Foreldrene og fadderne:	Ja, jeg forsaker.

95. Deretter spør celebranten foreldrene og fadderne om den trefoldige trosbekjennelse.

Celebranten:	Tror dere på Gud Fader, den allmektige, himmelens og jordens skaper?
Foreldrene og fadderne:	Ja, jeg tror.
Celebranten:	Tror dere på Jesus Kristus, hans enbårne Sønn, vår Herre, som ble født av Jomfru Maria, led og ble gravlagt, som stod opp fra de døde og sitter ved Faderens høyre hånd?
Foreldrene og fadderne:	Ja, jeg tror.
Celebranten:	Tror dere på Den Hellige Ånd, den hellige katolske Kirke, de helliges samfunn, syndenes forlatelse, kjødets oppstandelse og det evige liv?
Foreldrene og fadderne:	Ja, jeg tror.

96. Sammen med menigheten slutter celebranten seg til denne trosbekjennelse og sier:

Dette er vår tro. Dette er Kirkens tro, som vi stolt bekjenner, i Kristus Jesus, vår Herre.

Alle: Amen.

Det er lov å erstatte denne formel med en annen om ønskelig. Det kan også fremføres en egnet sang, slik at menigheten uttrykker sin tro med én røst. Teksten ovenfor kan synges med følgende melodier (sats til melodi 2: nr. 249.1):

1

Det-te er vår tro. Det-te er Kir-kens tro, som vi
stolt be-kjen-ner, i Kris-tus Je-sus, vår Her-re.
A - men.

2

Det-te er vår tro. Det-te er Kir-kens tro, som vi
stolt be-kjen-ner, i Kris-tus Je-sus, vår Her-re.

Dåp

97. Celebranten oppfordrer familien til å tre frem til døpefonten. Etter at barnets navn er nevnt, spør han foreldrene og fadderne om de vil at barnet skal motta dåpen i den bekjente tro.

Celebranten: Vil dere nå at **N.** skal motta dåpen i den Kirkens tro som vi alle nettopp har bekjent?

Foreldrene og fadderne: Ja, det vil vi.

Celebranten døver straks barnet idet han sier:

N., JEG DØPER DEG I FADERENS

Han dykker barnet ned eller overøser det med vann for første gang.

OG SØNNENS

Han dykker barnet ned eller overøser det med vann for annen gang.

OG DEN HELLIGE ÅNDS NAVN.

Han dykker barnet ned eller overøser det med vann for tredje gang.

Etter at barnet er døpt, synges det gjerne en kort menighetsakklamasjon (jf. nr. 225–245.5).

Dersom dåpen feires med overøsing, bør barnet bæres av moren (eller av faren). Dog kan barnet frembæres av gudmoren (eller gudfaren) der hvor denne skikk synes å være levende. Dersom dåpen skjer ved neddykking, tar de samme imot det ved døpefonten.

FORKLARENDE RITER

Salving etter dåpen

98. Deretter sier celebranten:

Den allmektige Gud, vår Herre Jesu Kristi Far, har fridd deg fra synden og gjenfødt deg av vann og Den Hellige Ånd. Han salver deg med frelsens krisma, for at du, som er innlemmet i hans folk, inntil det evige liv må høre Kristus til, han som selv er prest, profet og konge.

Alle: Amen.

Så salver celebranten barnet med hellig krisma på toppen av hodet uten å si noe.

Iføring av dåpsdrakt

99. Celebranten sier:

N., du er blitt en ny skapning og har kledd deg i Kristus. La dåpsdrakten være et tegn på din nye verdighet. Bevar den uplettet til det evige liv. Måtte dine nærmeste hjelpe deg til det ved ord og eksempel.

Alle: Amen.

Barnet iføres en hvit drakt; noen annen farge tillates ikke medmindre lokal sedvane tilsier det. Det er ønskelig at familien selv tar med drakten.

Overrekkelse av dåpslys

100. Så tar celebranten påskelyset og sier:

Ta imot Kristi lys.

Barnets dåpslys tennes fra påskelyset av f.eks. faren eller fadderen.

Så sier celebranten:

Foreldre og fadder (**eller** faddere), dette lys blir gitt i deres varetekt for at deres barn, opplyst av Kristus, alltid må

vandre som lysets barn. Måtte det forbli fast i troen, så det når Herren kommer, kan løpe ham i møte sammen med alle de hellige i de himmelske saler.

«Effata»

101. Celebranten berører med tommelfingeren barnets ører og munn idet han sier:

Herren Jesus lot de døve høre og de stumme tale. Måtte han snart la deg høre sitt ord med dine ører, og la din munn bekjenne troen, Gud Fader til pris og ære.

Alle: Amen.

AVSLUTNING

102. Medmindre dåpen har funnet sted i selve koret, holdes det så prosesjon til alteret. Her bæres den døptes tente dåpslys.

Det er ønskelig at det samtidig synges en dåpssang, f.eks.:

De-re som er døpt i Kris - tus, har kledd de-re
i Kris - tus, hal-le-lu - ja, hal-le lu - ja!

Dere som er døpt i Kristus,
har kledd dere i Kristus,
halleluja, halleluja!

Andre sanger etter fritt valg, nr. 225–245.5.

Herrens bønn

103. Celebranten står foran alteret og taler til foreldrene og fadderen (fadderne), foruten til alle de tilstedeværende, med disse eller lignende ord:

Høyt elskede brødre og søstre! Ved dåpen er dette barn født på ny. Det kalles Guds barn, og er det. Ved konfirmasjonen vil det motta Den Hellige Ånds fylde. Når det trer frem for Herrens alter, får det benkes ved bordet der hans offer feires, og i Kirkens midte får det kalle Gud sin far. Vi har alle mottatt barnekårets ånd. La oss derfor på barnets vegne be slik Herren har lært oss.

104. Og alle sier sammen med celebranten:

Fader vår, du som er i himmelen!
Helliget vorde ditt navn.

Komme ditt rike.

Skje din vilje, som i himmelen så og på jorden.

Gi oss i dag vårt daglige brød.

Og forlat oss vår skyld

som vi og forlater våre skyldnere.

Og led oss ikke inn i fristelse,

men fri oss fra det onde.

Velsignelse og bortsendelse

105. Deretter velsigner celebranten moren som holder barnet i sine armer, faren og alle tilstedeværende.

Celebranten: Herren, den allmektige Gud, som gjennom sin Sønn, født av Jomfru Maria, gleder kristne mødre med håpet om det evige liv som lyser over deres barn, han velsigne dette barns mor så de sammen alltid kan takke og love Gud, i Kristus Jesus, vår Herre.

Alle: Amen.

Celebranten: Herren, den allmektige Gud, som skjenker både jordisk og himmelsk liv, velsigne dette barns far. Måtte han ved ord og eksempel sammen med sin hustru bære det første vitnesbyrd om troen for dette barn, i Kristus Jesus, vår Herre.

Alle: Amen.

Celebranten: Herren, den allmektige Gud, som gjenfødte oss av vann og Den Hellige Ånd til det evige liv, rikelig velsigne disse sine troende. Han gjøre dem alltid og overalt til levende lemmer på sitt folk. Han skjenke alle som her er tilstede, sin fred i Kristus Jesus, vår Herre.

Alle: Amen.

Celebranten: Den allmektige Gud,
Faderen og Sønnen ✙ og Den Hellige Ånd
velsigne dere alle.

Alle: Amen.

Celebranten: Gå med fred.

Alle: Gud være lovet.

Andre velsignelsesformularer etter fritt valg, nr. 247–249.

106. Etter velsignelsen synger alle om ønskelig en passende sang som uttrykker påskeglede og takksigelse, eller Marias lovsang Magnificat.

Der hvor man pleier å bære det dømte barn til et Maria-alter, kan man gjerne bevare denne skikk.